

Vetgiriga veteraner 25.10.14

Vi fick information av **områdespolis Peter Bröms** om olika typer av bedrägerier och hur man bäst skyddar sig mot sådana händelser denna eftermiddag. **Hans-Erik Wikström** inledde med att hälsa dagens gäst och publik välkomna. Innan informationen började fick vi höra att vi var den första gruppen som fick denna information och att feedback önskades. Föreläsaren började med att tala om vem han var, han tackade sin gamla lärare som var med i publiken denna dag. Vägen till polisyrrket gick via jobbet som rörmokare. Vi fick information om karriären inom polisyrrket. Han är lokalområdespolis, supporterpolis vid BIK:s och DIF:s matcher. Han känner lagens supportrar och de vet vem han är vilken ger en bra stämning i samband med matcherna. Vi fick kunskap om vårt lokalpolisområde som omfattar Karlskoga/Degerfors/Hällefors. I vårt område finns en uttryckningsbil dygnet runt, fredagar och lördagar finns extra bilar under de tider när mycket brukar ske. Vi fick höra statistik om anmälda brott i vårt område. Skadegörelse av olika slag har höga siffror, många brott sker efter klockan 16. Äldre blir ofta utsatta för vissa typer av brott, som till exempel bedrägerier av olika slag. Hit hör olika slag av kortbedrägerier annonsbedrägerier, social manipulation, befogenhetsbrott, eller utpressning. Gärningspersonen tjänar ekonomiskt på dessa brott medan den lurade lider en ekonomisk skada. Ca 60 % av alla bedrägerier riktas mot personer som är 60+ och polisen misstänker att det finns ett stort mörkertal. Många vågar/vill kanske inte, anmäla att de blivit utsatta för brott. Kanske känner man sig dum då "jag borde förstått bättre", någon kanske blivit/känt sig hotad och är av den orsaken rädd för att göra en anmälan. Prata gärna med någon du litar på om du känner dig fundersam. Vår föreläsare föreslog att man kan ta kontakt med kommunens konsumentvägledare, Marianne Stenström, 0586/615 60, tisdag/onsdag mellan 10–12, eller konsument@karlskoga.se. Besök går att boka via ovanstående mailadress.

Vad innebär ett bedrägeri?

Bedragaren gör en vinst genom att med uppsåt vilseleda en oskyldig person och skada denne ekonomiskt. Ca 60 % av alla kända bedrägerier riktas mot äldre personer. Tänk efter före. Vid annonsbedrägerier vill man ofta ha betalt i förskott och kräver extra pengar för olika kostnader som till exempel fraktkostnader. Är dessa extra kostnader rimliga? Försöker säljaren stressa dig? Prata med någon du litar på innan köpet. Om möjligt se till att träffas öga mot öga, gärna på en neutral plats och i sällskap med någon du litar på. Tänk på att sajter utanför EU inte har samma regler och att du därmed inte har samma skydd som inom EU. Många erbjudanden med till exempel "gåvor" och "vinster" kan innebära ett köp krav för att du ska kunna få dessa eller så får du betala en summa för att få din "gratisvara" eller "vinst". Tänk efter innan du ingår ett köpeavtal. Kom ihåg att du ska bekräfta dessa skriftligen. Är du osäker tala med någon du litar på. Vid telefonförsäljning har du 14 dagars ångerrätt, kom ihåg att lagen kräver ett skriftligt medgivande vid dessa köp.

Hembesök. Här gäller det att vara försiktig. Släpp inte in okända personer som vill sälja/kontrollera/informera. Kommer 2 personer och ska "inspektera", gå gärna ut och stäng dörren, be om legitimation, se efter om de har en företagslogga på sina kläder. Kom ihåg att om du släpper in 2 personer kan den ena uppehålla dig medan den andra letar efter föremål i din bostad. Släpper du in en person så kan den personen eventuellt ställa upp låset så någon annan kan komma in och se sig om efter värdesaker i bostaden. Se upp när det ringer från ett dolt telefonnummer. Polisen åker ofta ut om/när man vill meddela dig vad som hänt. Vården ringer inte sena kvällar och nätter om du inte speciellt sagt till om detta när du har en sjuk anhörig.

Felaktiga fakturor Har du fått en sådan så bestrid denna skriftligt, du ska INTE betala "för säkerhets skull". Vet du inte hur du ska göra för att bestrida begär hjälp av någon du kan lita på. Kom ihåg att även telefonförsäljning kräver skriftligt godkännande och du har 14 dagars ångerrätt.

Vishing ett ord inte alla hört. Det handlar om telefonbedrägeri där man blir uppringd av någon "myndighet", "vården" eller liknande och du ombeds att identifiera dig via bank-id. Gör inte detta, då kan bedragaren kopiera dina uppgifter, samma sak om du får ett sms eller ett mail med en länk att trycka på. Tryck ALDRIG på okända länkar.

Phishing är ett befogenhetsbedrägeri. Det innebär att du kan få ett sms från en närstående om att denne bytt telefonnummer och att du ska radera det gamla numret. Sedan behöver din närstående låna pengar som du kan bli ombedd att swisha, eller kanske föra över via banken. Undertecknad fick för några år sedan höra av en person som fått ett sådant sms att "Problemet bara var att den som sades ha sänt detta sms satt på andra sidan bordet" vilket väl får betecknas som tur. Den som råkar ut för detta kan vidarebefordra sms:et till **nummer 7726**. Det är liktydigt med en polisanmälan. Det är bara du och polisen som vet att du sänt denna anmälan.

Romansbedrägeri finns är en annan bedrägeriform. Du har kommit i kontakt med någon okänd via nätet och ni kommer överens om att träffas. Sedan kan det komma ett meddelande att personen t.ex. på grund av ett strulande bankkort inte kan köpa biljett och ber dig sända pengar till resan. Tänk efter om det är rimligt att uppfylla denna önskan.

När du **swihsar** kontrollera mottagarnamnet så det blir rätt. Många säljare på marknader har QR-koder.

Tryck aldrig på okända länkar, avbryt om du känner dig minsta osäker. Det som låter för bra för att vara sant är troligen inte detta. Verkar det erbjudande du får rimligt? Om inte, strunta i det.

När du går ut på nätet, kontrollera att adressen stämmer. I vårt land har vi **se eller com** i slutet av adressen. Titta på stavningen i mailet/adressen, känner du igen loggan? en falsk sida kan ha en liknande stavning och ett annat slut på adressen, till exempel swe

Råd gavs om direktkontakt med banken om vi misstänkte lurendrejeri, att vi kan ringa också **11414** (där kan vara telefonkö) och då fick vi informationen att det går att om det är **akut ringa 112**

För mer information sök gärna på **stöldskyddsföreningen, eller internetstiftelsen**. Man behöver inte leta efter webbadressen. Dessa ord räcker att skriva in i sökfältet.

Text Eva Sandström, Foto Jan Sjögren

Polis Peter Bröms

Se Upp

Frågestund

Publikum

Hans- Erik Wikström hälsar välkommen Polis Peter Ström och publikum